

62. Vesihuoltopäivät 23.-24.5.2018

Vesihuoltopäivien avaus

Jyrki Kaija

Vesiväki nyt Areenalla!!!

- Vesihuoltopäivät järjestetään nyt 62. kerran – komea perinne!
 - Etkot oli eilen ja vahvimmilla on vielä jatkot eli FiSTT:n tilaisuus torstaina ja perjantaina – mukaan käsittääkseni vielä mahtuu sinnekin
- Vesihuoltopäiville on helppo ja mukava tulla:
 - Hyvä ohjelma
 - Mukavia ihmisiä
 - Vesiasioita on Suomessa kehitetty pitkäjänteisesti, määrätietoisesti ja kovalla työllä vesiasiat on saatu hyvään kuntoon
 - Jätevedenpuhdistus auttaa pitämään ympäristön ja vesilähteet kunnossa
 - Vedenpuhdistus tuottaa hyvästä raakavedestä erinomaista talousvettä
 - Hallinto ja valvonta on mallikasta

Aateluus velvoittaa

- Kuluttajien luottamus vesihuoltoon on hyvä
 - Pullotettujen vesien myynti Suomessa on vähäistä moniin muihin maihin verrattuna
- Suomalaiset arvostavat puhdasta ympäristöä ja ympäristötietoisuus on koko ajan kasvussa
- Vesihuollon palvelut ovat ”hyviä ja halpoja”

Tästä on hyvä jatkaa.

Mutta miltä näyttää tulevaisuus?

ROTI 2017

”VESIHUOLTOPALVELUILLE TEHTÄVÄ RAKENNEMUUTOS

Yhdyskuntatekniset järjestelmät ovat Suomessa yleisesti ottaen hyvässä kunnossa ja ne toimivat luotettavasti, mutta niihin liittyvät riskit ovat kasvussa. Erityisesti pienten vesihuoltolaitosten toiminnan laadun varmistamiseksi tarvitaan rakennemuutos, jossa alueellisesti hajallaan olevia saman palvelukokonaisuuden toimintoja kootaan hallinnollisesti suuremmiksi yksiköiksi. Näin varmistetaan vesihuoltopalveluiden laatu sekä investointien ja saneerausten vaatimat taloudelliset resurssit ja osaaminen. Saneerausten suunnittelun ja ajoituksen sekä palveluiden kehittämisen kannalta on välttämätöntä saattaa järjestelmiä koskeva tietopohja kuntoon ja avoimesti käyttöön.”

”Vesihuollon suuntaviivat 2020-luvulle” (2017)

Selvitys nostaa tulevaisuuden haasteiksi erityisesti viisi prioriteettia: **1) Vesihuoltolaitosten resurssien vahvistaminen** sellaisiksi, että toiminnalle voidaan varmistaa riittävät taloudelliset ja osaamisresurssit; **2) Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan sekä osaamisen vahvistaminen** kehittämällä strategisia TKI- ja koulutusklustereita, jotka voidaan luontevimmin rakentaa tärkeimpien korkeakoulujen/yliopistojen ympärille; **3) Valuma-aluepohjaisen ajattelun vahvistaminen** suunnittelussa ja palveluiden toteuttamisessa; **4) Vesihuollon voimakkaampi kytkeminen osaksi bio- ja kiertotaloutta**; **5) Vesihuoltosektorin kansainvälisen yhteistyön vahvistaminen.**

Valtioneuvosto: Vesihuollon tila ja rakennemuutos (2018)

” Hankkeen tavoitteena on kartoittaa vesihuoltoverkostojen tilan keskeiset tietotarpeet ja tilaan liittyvät riskit. Hanke kartoittaa, mitkä ovat käyttökelpoisimmat ja kustannustehokkaimmat menetelmät selvittää luotettavasti vesihuoltoverkostojen tilaa. Hankkeessa laaditaan alustava toimintamalli, aikataulu- ja kustannusarvio vesihuoltoverkostojen tilan selvittämiseksi ja tiedon ylläpidolle. Lisäksi hankkeessa määritetään tarvittavat ohjaukset vastuutahoineen vesihuollon rakennemuutoksen aikaansaamiseksi Suomessa siten, että tulevaisuudessa vesihuoltolaitosten toimintaedellytykset ovat kestäväällä taloudellisella ja ympäristöllisellä pohjalla, ja että realistisesti kyettäisiin luotettavasti selvittämään verkostojen tila ja toteuttamaan verkostosaneeraukset vesihuollon varmuutta ja turvallisuutta priorisoiden.”

Turvallisuuskomitea lausui vesihuollosta (2017)

(Vesa Valtonen: Toimiva vesihuolto on osa kokonaisturvallisuutta. Vesitalous 1/2018 / "Vieraskynä")

"Turvallisuuskomitea luetteli lausunnossaan niitä tekijöitä, joita vesihuoltopalvelujen toimivuus edellyttää:

- Kuntapäätäjien pitkäjänteistä sitoutumista
- Alueellisten toimijoiden yhteistyötä
- Omaisuuden hallinnan ja kehittämisen pitkän aikavälin suunnittelua
- Rohkeutta ja innovatiivisuutta palveluntarjoajilta"

Katsotaan noita näkökulmia vähän tarkemmin...

" Kuntapäätäjien pitkäjänteistä sitoutumista"

- Isoja päätöksiä tehty
 - Isoja ratkaisuja on Suomessa onnistuttu tekemään: Päijänne-tunneli, Turun Seudun Vesi Oy, Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy,...
 - Yhtiöittäminen ja alueellinen yhteistyö etenee
- Jatkossa haaste ja mahdollisuus: maakunta- ja soteuudistuksen jälkeinen tilanne kunnissa ja vesilaitos
 - Merkitys ja painoarvo kasvaa? Tärkeä mahdollistaja?
 - Vesihuollon tuotot valuvat pois investoinneista kunnan kassaa paikkaamaan?
 - Vesihuollon rakenteet jatkossa?

” Alueellisten toimijoiden yhteistyötä”

- Alueellinen yhteistyö lisääntyy, vaikka välillä hitaasti...
 - Vedenhankinta: Kymenlaakson Vesi Oy
 - Keskuspuhdistamot: Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy
 - Kuntien yhteiset vesihuoltoyhtiöt: Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy
 - Alueelliset monialatoimijat / vesi + jäte: HSY
- Kunnan sisäisten toimijoiden välinen yhteistyö lisääntyy
 - Monialayhtiöt / vesi + energia (jo yli 30 laitosta VVY:n jäsenenä!!!):
Lappeenrannan Energia Oy

”Omaisuuuden hallinnan ja kehittämisen pitkän aikavälin suunnittelua”

- Selvittäminen ja suunnittelu on tärkeää mutta laitosten investointikyky vs. investointitarve ratkaisee
- Päättäjät, yleisö ja media kaikki tunnistavat korjausvelan vähentämisen tarpeen
- Kehitys kehittyy eli vesihuoltoala alkaa toimia
 - Useiden vesihuoltolaitosten yhteinen hanke vesihuollon korjausvelan määrittämiseksi lähdössä liikkeelle
 - Vesihuoltolaitosten kehittämisrahaston rahoituksella aletaan kehittää systemaattisen omaisuuden hallinnan mallia vesihuoltoon

”Rohkeutta ja innovatiivisuutta palveluntarjoajilta”

- Rohkeutta ja innovatiivisuutta myös ja erityisesti palvelujen tilaajilta
 - Innovaatio kasvattaa riskiä → riskiäkin voi ottaa oikeissa paikoissa
- Digitalisaatio
 - Asiakaspalvelun uudet mahdollisuudet
 - Toiminnan kehittämisen uudet mahdollisuudet
- Kansainvälisyys
 - VVY mukana selvittämässä Suomen vesiviennin kehittämistä

Yhteenvetoa edeltävän perusteella

Vesihuoltoalalta odotetaan ainakin:

- Vesihuoltoalan resurssien turvaamista tarvittaessa vesihuollon rakenteita muuttamalla
- Korjausvelan pienentämistä ja parempaa omaisuuden arvon hallintaa
 - Tieto
 - Osaaminen
 - Resurssit

Onneksi näihin teemoihin liittyviä esityksiä on täällä Vesihuoltopäivillä useita!

Luottamus säilyy tekemällä oikeita asioita

- Asiakkaiden luottamus
- Päättäjien luottamus
- Tulevien sukupolvien luottamus

Riittääkö jatkuva parantaminen vai tarvitaanko muutosloikka?

Teemmekö tarvittavat muutokset itse vai tekeekö joku ne puolestamme?

”...drink water, talk loud, you are among friends...”

- Vesihuollon osaaminen Suomessa on arvostettua
- Alan tilanne on hyvä mutta tarve muutokseen on selvä
- Paikalla on nyt alan paras porukka
- VVY = 90% Suomen vesihuollosta

Vesihuoltopäivät on taas täällä!

Vesihuoltopäivillä jos missä on hyvä ottaa vähän etäisyyttä arkeen, kuulla ajatuksia herättäviä esityksiä, käydä innostavia keskusteluja ja haastaa itseään!

62. Vesihuoltopäivät avattu!

Kiitos tarkkaavaisuudestanne!

Loistavia Vesihuoltopäiviä Meille kaikille!